

Практичні роботи використовуються при вивчанні теми «Мова розмітки гіпертексту HTML» інтегрованого курсу «Інформатика і технології» напряму «Веб-дизайн» в 10 класі технологічного профілю Євпаторійської загальноосвітньої школи №12

Практичні роботи направлені на закріплення учнями теоретичних знань та набуття практичних навичок в створенні веб-сторінок.

Роботи взаємозв'язані, в процесі їх виконання сторінка, створена на першому уроці, постійно удосконалюючись, розвивається і перетворюється на останньому уроці в особистий інформаційний сайт.

Створений на практичних заняттях сайт, використовується учнями як основа при розробці власного проекту. Особливий інтерес викликає сумісний проект «Інформаційний сайт класу» – своєрідний електронний випускний альбом, що складається з особистих веб-сайтів учнів.

Таблиця № 1.

Коди спецсимволів.

Символ	Назва	Код	Числовий код	Мнемонічний код	Символ	Назва	Код	Числовий код	Мнемонічний код
"	Пряма лапка	34	"	"	³	Ступінь 3	179	³	³
&	Амперсанд	38	&	&	μ	Знак «мікро»	181	µ	µ
-	Дефіс	45	-		¶	Знак абзацу	182	¶	¶
<	Знак «менший»	60	<	<	·	Крапка-маркер	183	·	·
>	Знак «більший»	62	>	>	¹	Ступінь 1	185	¹	¹
™	Торгова марка	153	™	&trade	»	Права лапка	187	»	»
¢	Цент	162	¢	¢	¼	Одна четверта	188	¼	¼
£	Фунт	163	£	£	½	Одна друга	189	½	½
¤	Знак валюти	164	¤	¤	×	Знак множення	215	×	×
¥	Йена	165	¥	¥	÷	Знак ділення	247	÷	÷
	Вертикальна межа	166	¦	¦					
§	Знак параграфа	167	§	§		Табулятор	9			
©	Знак копірайта	169	©	&smігтю		Кінець рядка	10	
	
«	Ліва лапка	171	«	«		Кінець сторінки	12		
¬	Знак заперечення	172	¬	¬		Повернення каретки	13	
	
®	Знак «зарєєстровано»	174	®	®		Пропуск	32	 	
°	Знак градуса	176	°	°		Нерозривний пропуск	160	 	 sp
±	Знак «плюс мінус»	177	±	±		М'яке перенесення	173	­	
²	Ступінь 2	178	²	²		<i>Пропуск нульової ширини</i>	8203	​	

Таблиця № 2.

Назви і коди деяких популярних квітів.

Колір	Color	16-ковий коду
Аквамарин	Aqua	#00FFFF
Білий	White	#FFFFFF
Жовтий	Yellow	#FFFF00
Зелений	Green	#008000
Золотою	Gold	#FFD700
Індиго	Indigo	#4B0080
Каштановий	Maroon	#800000
Червоний	Red	#FF0000
Оливковий	Olive	#808000
Оранжевий	Orange	#FFA500
Пурпурний	Purple	#800080
Ясно-зелений	Lime	#00FF00
Сріблястий	Silver	#C0C0C0
Сірий	Gray	#808080
Сизий	Teal	#008080
Синій	Blue	#0000FF
Ультрамарин	Navy	#000080
Фіолетовий	Violet	#EE80EE
Фуксиновий	Fuchsia	#FF00FF
Чорний	Black	#000000

Властивості таблиць стилів.Властивості тексту:

color – колір елементу або його вмісту [задається назвою кольору або 16-ковим кодом RGB(RR GG BB) – RR, GG, BB – від 00 до FF]

font-family – назва шрифту (**Times New Roman, Arial, Verdana, Tahoma**)

font-style – стиль шрифту – зображення (**Normal, Italic**)

font-variant – малі прописні букви (**Normal, Small-caps**)

font-weight – товщина символів (**Normal, Bold** – абсолютні значення; **100, 200 . 900** – числові значення; **Bolder, Lighter** – відносні значення)

font-size – величина символів [**xx-small, x-small, small, medium, large, x-large, xx-large** – абсолютні значення; **Larger, Smaller** – відносні розміри; **Npt** – значення в пунктах].

text-indent – відступ першого рядка [значення: **число**]

text-align – вирівнювання тексту у вікні [значення: **Right, Left, Center, Justify**]

text-decoration – оформлення тексту [значення: **None, Underline** (підкреслення), **Overline** (креслення понад текстом), **Line-through** (перекреслювання)]

text-shadow – тіні для букв справа і знизу [**text-shadow: 2px 2px 3px green** (справа, внизу, розмиття, зелена)]

letter-spacing – інтервал між буквами (значення: **число, Normal**)

line-height – висота рядків (значення: **число** з одиницями вимірювання)

word-spacing – відстань між словами (значення: **число**)

Приклад використання: **P.pp1 {font-size: 10pt; font-style: Italic; color: Blue}**

Властивості списків:

list-style-type – визначення типу маркера [значення: **None** – без маркерів; **Circle** – кола; **Square** – квадрати; **Decimal** – арабські цифри; **Lower-roman** – римські цифри (малі букви); **Upper-roman** – римські цифри (великі букви); **Lower-alpha** – рядкові латинські букви; **Upper-alpha** – прописні латинські букви].

list-style-image – визначення малюнка маркера [значення: **None** – малюнок не використовується; **URL(url)** – адреса графічного файлу].

list-style-position – положення маркера щодо списку [значення: **Inside** – маркер усередині списку; **Outside** – маркер поза списком].

list-style – універсальний визначає тип, малюнок, положення [значення: відповідають значенням параметрів].

Приклад використання: **UL {list-style-type: lower-alpha}** або **UL {list-style: circle outside}**

Властивості таблиць:

border-width – товщина рамки [значення: **Thin** - тонка, **Medium** - середня, **Thick** - широка, **число**].

border-style – стиль рамки [**None** (не показана), **Dotted** (рамка з крапок), **Dashed** (пунктирна), **Solid** (суцільна), **Double** (подвійна), **Groove** (рамка у дві грані), **Ridge** (інверсія **Groove**), **Inset** (одна грань нахилена всередину), **Outset** (інверсія **Inset**)].

border-color – колір рамки задається стандартним чином.

border – задає ширину (**border-width**), стиль (**border-style**) і колір рамки (**border-color**).
Приклад використання: **TABLE {border: 5px Solid Blue}**.

border-collapse спосіб промальовування рамки [значення: **separate** – тривимірна рамка; **collapse** – плоска рамка].

background-color – колір фону [значення: **Transparent** (прозорий) або в стандартному форматі].

background-image – фоновий малюнок [значення: **None, url (net.gif)**].

frame= – вид рамки таблиці (значення: **void** – немає зовнішніх межі, **above** – верхня межа, **below** – нижня межа, **hsides** – верхня і нижня межі, **vsides** – ліва і права межі, **lhs** – ліва межа, **rhs** – права межа, **box** – зовнішні межі показані).

rules= – вид сітки усередині таблиці (значення: **none** – сітка відсутня, **groups** – сітка для групи осередків, **rows** – горизонтальні лінії, **cols** – вертикальні лінії, **all** – звичайна сітка).

summary=" . " – текст коментаря.

cellspacing= – ширина фронтальної грані сітки в пікселях (значення: **число**).

cellpadding= – ширина порожнього простору навколо тексту в осередку (значення: **число** в пікселях або **число%** у відсотках до ширини осередку).

bordercolor= – колір сітки таблиці, задається стандартним чином.

bordercolordark= { – колір сітки з додатковим ефектом тривимірності, задається стандартним чином.

bordercolorlight= }

vertical-align – вертикальне вирівнювання [значення: **Top** – по верхньому краю, **Middle** – по центру, **Bottom** – по нижньому краю, **Baseline** – по першому рядку].

width – ширина таблиці [значення: **auto** – визначається браузером; **число**; або **відсоток** - щодо вікна браузера].

height – висота таблиці [значення: **auto** – визначається браузером; **число**; або **відсоток** - щодо вікна браузера].

margin – величина відступів навколо елементу [значення: **auto** – визначається браузером; **число**; або **відсоток**].

Приклад: **P {margin: 12px 12px 12px 12 px}**

padding – величина відступів між межами елементу і його вмістом [значення: **auto** – визначається браузером; **число**; або **відсоток**].

padding – величина відступів між межами елементу і його вмістом [значення: **auto** – визначається браузером; **число**; або **відсоток**].

Структура HTML документів.

Документ, написаний на мові HTML, є текст, зі вставленими **тегами розмітки**, які повідомляють програму перегляду – **Браузер** – як повинен бути представлений текст на екрані, де в ньому розташовані графічні елементи і т.д. Текст з тегами називається початковим кодом. 80% тегів парні. Тегі в документі не повинні перетинатися. Всі документи HTML мають строго певну структуру:

<HTML> - повідомляє браузеру, що далі слідує текст, який слід інтерпретувати як HTML документ.
<HEAD> - виділяють заголовок документа, в якому міститься службова інформація.
<TITLE> ... </TITLE> - виділяють назву сторінки, яка відображається в заголовку вікна браузера.
</HEAD>

<BODY> - виділяють основну частину – “тіло” – web-сторінки.
...
<ADDRESS> ... </ADDRESS> - виділення контактної інформації – електронної або поштової адреси, телефону і т.д.
</BODY> - контактна інформація може займати декілька рядків.
</HTML>

Практична робота № 1.

Мета роботи: Закріпити одержані знання по створенню HTML документа, практично сформувати його структуру, оформити заголовок документа.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи.

- I. На **Робочому столі** створити текстовий документ
 - команда **Створити→Текстовий документ** контекстного меню.
- II. Відкрити текстовий документ і створити структуру HTML документа в програмі **Блокнот** за зразком:

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE></TITLE>
</HEAD>
<BODY>
</BODY>
</HTML>
```

- III. Зберегти зміни у файлі командою **Файл→Зберегти**
- IV. Змінити ім'я створеному документу: **Текстовий документ.txt** замінити на **Прізвище.html**
- V. Відкрити файл **Прізвище.html**
- VI. Для редагування HTML коду, виконати команду меню **ВідПросмотр HTML коду**
- VII. У вікні Блокнота вказати назву сторіночки:


```
<TITLE> Петров Сергій. Перший досвід</TITLE>
```
- VIII. Зберегти зміни в програмі **Блокнот** командою **Файл→Сохранить**
- IX. У вікні **Internet Explorer** виконати команду **Віновити**. У заголовку програми **Internet Explorer** з'явиться назва сторінки.
- X. **Завдання для самостійної роботи:**
 - додати в документ контактну інформацію, виділивши її тегом **<ADDRESS>**
- XI. Закрити всі програми.
- XII. Файл **Прізвище** на **Робочому столі** зберегти на дискеті командою контекстного меню для файлу **Відправити→Диск 3,5 А:**
- XIII. Знищити з **Робочого столу**, створені в ході роботи тимчасові файли.

Оформлення заголовка сторінки.

Заголовок сторінки служить для формування загальної структури документа, містить службову інформацію, інформацію необхідну для роботи браузера і пошукових машин і т.д. Ця інформація представляється тегами:

<META...> - необов'язковий тег, повідомляє браузеру, в якому кодуванні виготовлена сторінка, ця інформація називається профілем сторінки. Кожен тег має два основні атрибути: перший визначає тип даних, а другий – зміст.

name=Expires content="Дата" – визначає термін придатності документа.

name=Reply-to content="имя@адрес" – адреса електронної пошти.

name=Author content="им'я автора" – ім'я автора web-сторінки.

name=Keywords content="слова 1, слово 2 . і т.д." – набір ключових слів для пошукових машин.

name=Description content="зміст сторінки" – короткий опис змісту сторінки.

name=Content-Type content="Опис сторінки" – опис типу і характеристик web-сторінки.

name=Generator content="Назва HTML редактора" – вказівка на програму якою створена сторінка.

http-equiv=Content-Type content=text/html; charset=windows-1251 – вказівка на кодову сторінку Windows-1251, виключає невизначеність при погляданні сторінки.

http-equiv=Content-Style-Type content=text/css – повідомлення браузеру про використання на сторінці стилів визначення мови CSS.

<HEAD profile=URL> - атрибут, вказуючий на файл що містить **профіль сторінки**. Профіль – інформація, що зосереджена в елементах **META**, та визначає загальні настройки сторінки.

<STYLE>...</STYLE> - дозволяє задати **нестандартні формати (стилі)** для елементів сторінки, розширює можливості по оформленню сторінок і спрощує процес опису стилів в Web-сторінці.

<LINK ...> – описує гіперпосилання в заголовку сторінки.

Практична робота № 2.

Мета роботи: Одержати|отримати| практичні навички|навички| в оформленні заголовка HTML документа.
Закріпити знання про призначення службової інформації.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи.

- I. Скопіюйте свою web-сторінку «Перший досвід» з дискети на **Робочий стіл** і відкрийте її браузером|.
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. Нижче за тега **</TITLE>** додайте мета-визначення, яке виключить невизначеність у виборі кодування при погляданні вашої сторінки:
<META http-equiv=Content-Type content=text/html; charset=windows-1251>
- IV. Зберегти зміни в програмі **Блокнот** командою **Файл→Сохранить**
- V. У вікні **Internet Explorer** виконати команду **Відновити**. На сторіночці видимих змін не з'явилося.
- VI. **Завдання для самостійної роботи:** Додайте в заголовок теги що визначають:
 - автора документа;
 - термін дії сторінки;
 - набір ключових слів для пошукових машин (10-12 слів з урахуванням тематики сторінки);
 - зміст сторінки.
- VII. Файл **Прізвище** на **Робочому столі** зберегти на дискеті командою контекстного меню для файлу **Відправити→Диск 3,5 А:**
- VIII. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли.

Управління кольором фону сторінки.

Основна частина документа містить всю інформацію з тематики сторінки і всі елементи, використовувані для дизайну Web-сторінки. Тег тіла сторінки має атрибути, які задають колірне оформлення сторінки, що в першу чергу впливає на її сприйняття. Можливість зміни кольорів і фонових малюнків (*шпалер*) додає індивідуальність кожній сторінці. Тегі забарвлення не є альтернативними і можуть використовуватися спільно: якщо з яких-небудь причин не знайдений малюнок, використовується колір.

<BODY bgcolor="колір"> – атрибут задає **колір фону сторінки**. Колір|цвіт| може бути заданий двома способами: англійською назвою або 16-ковий кодом (RGB – код: для кожного кольору виділено 2 розряди (256 значень) всього більше 1,6 млн. відтінків).

<BODY background=URL*.gif> – атрибут **заповнює сторінку графічним малюнком**, якщо графічний файл в одній папці із сторінкою указується тільки ім'я файлу.

<BODY text="колір"> – задає базовий колір шрифту для сторінки.

Практична робота № 3.

Мета роботи: : Навчитися використовувати на практиці різні методи завдання колірного фону сторінки.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Скопіюйте свою web-сторінку «Перший досвід» з дискети на **Робочий стіл** і відкрийте її браузером.
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду.
- III. Відредагуйте сторінку, вказавши колір фону назвою кольору:
`<BODY bgcolor=Gray>`
- IV. Зберегти зміни в програмі **Блокнот** командою **Файл→Сохранить**.
- V. У вікні **Internet Explorer** виконати команду **Відновити**. Колір фону сторінки став сірим.
- VI. Змініть значення атрибуту, задавши колір 16-ковим кодом
`<BODY bgcolor=#FFFF00>`
- VII. Зберегти зміни в програмі **Блокнот** командою **Файл→Сохранить**.
- VIII. У вікні **Internet Explorer** виконати команду **Відновити**. Колір фону сторінки – жовтий.
- IX. Пограйте з кольором фону, задаючи колір фону сторінки і назвою і 16-ковим кодом.
- X. **Завдання для самостійної роботи:**
 - створіть на **Робочому столі** папку **Прізвище-Web** і перенесіть в неї свою web-сторінку.
 - у папці **BACKGROUND** на дискеті **Практичні роботи** виберіть фоновий малюнок для своїй сторінці і скопіюйте файл з малюнком в свою папку **Прізвище-Web**.
 - у початковому коді сторінки задайте для неї шпалери, використовуючи файл з вибраним малюнком (*для шпалер не рекомендується використовувати яскраві контрастні малюнки*).
- XI. Збережіть папку **Прізвище-Web** на дискеті.
- XII. Знищіть з **Робочого столу** тимчасові файли.

Оформлення смислових частин сторінки абзацами.

Текст – єдиний об'єкт Web-сторінки, який не вимагає спеціального визначення – всі символи інтерпретуються як текстові дані, але для форматування тексту існує велика кількість елементів – тегів і їх атрибутів.

<P>...</P> – тег розбиває текст на **параграфи (абзаци)**. Параграфи відділяються порожнім рядком. Що закриває тег може не ставитися, тому що новий відкриваючий тег параграфа має на увазі закриття попереднього параграфа.

**
** – обриває рядок і починає новий.

<NOBR>...</NOBR> – **забороняє перенос тексту на інший рядок**, при довгих рядках у вікні браузера з'являється смуга прокрутки – використовується для аббревіатур, акронімів і т.д..

<WBR>...</WBR> – **дозволяє розривати довгі слова** (наприклад, при виведенні довгих медичних термінів).

<!-- ... --> – **тег коментарю**, текст в тегі на екран не виводиться, використовується авторами для коментарів.

Практична робота № 4.

Мета роботи: : Відпрацювати прийоми оформлення смислових частин документа за допомогою тегів параграфа і абзацу.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Скопіюйте з дискети папку **Прізвище-Web** на **Робочий стіл**. Відкрийте сторінку «Перший досвід» браузером.
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. Після тега **<BODY>** введіть наступний текст (за наявності фантазії дозволяється вносити коректування, що відображають фактичні дані і переваги автора сторінки):

Радий вітати Вас на моїй сторінці.

Я – Сергій.

Не судіть мене суворо – це мій перший досвід в створенні web-сторінок, але я зобов'язуюся старанно освоювати ази Web-дизайну, постійно удосконалювати і оновлювати свою сторінку. Мій вчитель сподівається, що в кінці року йому не соромно буде дивитися на моє створіння.

- IV. Збережіть зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері – кнопка **Відновити**. Введений текст має зім'ятий вигляд.
- V. **Завдання для самостійної роботи:**
 - оформити введений фрагмент тегами, щоб вигляд на сторінці відповідав оригіналу;
 - підписати розділи сторінки, використовуючи, тегі коментаря;
 - задати базовий колір тексту сторінки (*зверніть увагу на сполучуваність кольорів тексту і фону – кольори не повинні зливатися*).
- VI. Збережіть зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері – кнопка **Відновити**. Вид сторінки повинен відповідати зразку. Коментарі не видно.
- VII. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VIII. Знищіть з **Робочого столу** тимчасові файли.

Тегі заголовків. Зміна розміру шрифту. Вставка тексту один до одного

Заголовки розділів сторінки систематизують інформацію, що представляється, і повинні бути короткими, ясними, інформативними і привабливими. Якщо виникає необхідність виділити окремі фрагменти тексту, щоб звернути на них особливу увагу читача можна використовувати тегі, що змінюють розмір символів. Вид сторінки значною мірою залежить від розміру вікна браузера, та HTML дозволяє вставити на сторінку фрагмент, вигляд і форматування якого не залежатиме від розміру вікна.

<Hn>...</Hn> – тег керує **розміром символів** в заголовках ($1 \leq n \leq 6$), які відображаються жирнішим шрифтом.

<BIG>...</BIG> – **збільшує** розмір шрифту на 10% в порівнянні з базовим.

<SMALL>...</SMALL> – **зменшує** розмір шрифту на 10% в порівнянні з базовим.

<PRE>...</PRE> – позначає **фрагмент тексту форматування якого здійснено наперед**. Зручно використовувати при виведенні програм на мовах програмування, при виведенні тексту, що містить спеціальні символи, в деяких випадках замінює тег **<NOBR>...</NOBR>**

Практична робота № 5.

Мета роботи: : Навчитися формувати структуру Web-документа, отримати практичні навички в управлінні розміром шрифту на сторінці. Навчитися виділяти розділи сторінки заголовками різного рівня і виділяти фрагменти тексту розміром символів.

Час: 25 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Скопіюйте з дискети папку **Прізвище-Web** на **Робочий стіл**. Відкрийте сторінку «**Перший досвід**».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи.** Визначте розділи сторінки заголовками:
 - «**Про себе**» – 2 рівня;
 - «**Біографія**» – 3 рівня;
 - «**Мої захоплення**» – 3 рівня;
 - «**Мої досягнення**» – 3 рівня;
 - «**Це цікаво**» – 2 рівня;
 - «**Вчитися, вчитися і вчитися**» – 2 рівня.
 - у розділ «**Біографія**» вставте фрагмент “один до одного”:

Мені 15 років.
Я живу в місті Євпаторія.
Вчуся в загальноосвітній школі № 12.

- доповніть розділ «**Біографія**» короткими біографічними відомостями про себе;
- виділіть фрагменти сторінки, змінюючи розмір шрифту, наприклад, так:

Радий вітати Вас на моїй сторінці.
Я – Сергій.
Не судіть мене суворо – це мій перший досвід в створенні web-сторінок, але я зобов'язуюся старанно освоювати ази Web-дизайну, постійно удосконалювати і оновлювати свою сторінку
Мій вчитель сподівається, що в кінці року йому не соромно буде дивитися на моє створення.

- IV. Збережіть зміни в програмі **Блокнот** і прогляньте результат в браузері. Розмір символів виділених фрагментів змінився.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли.

Горизонтальні лінії.

Лінії застосовуються для організації тексту і для дизайну. Вони можуть використовуватися в будь-якому місці сторінки. Після тега <HR> автоматично виконується переведення рядка аналогічно тегу <P>. По суті, елемент <HR> створює прямокутник, який, змінюючи параметри можна перетворити на горизонтальну або вертикальну лінію, також може використовуватися як маркер.

<HR> – тег горизонтальної лінії, може бути засобом організації тексту і дизайну. Запроваджується в будь-якому місці сторінки, автоматично виконує перехід на новий рядок.

align=Left (Right, Center) – вирівнювання лінії на сторінці.

saze=n – товщина лінії в пікселях (1n175) за умовчанням 2 пікселі.

color="," – колір лінії задається назвою кольору або 16-ковим кодом див. Таблицю № 2.

width=n% – ширина лінії у відсотках до ширини екрану.

noshade – атрибут без параметра, показує об'ємні лінії, встановлюється за умовчанням.

shade – атрибут без параметра показує контур лінії, якщо заданий колір, атрибут не працює.

Практична робота № 6.

Мета роботи: : Відпрацювати|відробити| практично прийоми виділення смислових частин|часток| сторінки горизонтальними лініями, вивчити роботу атрибутів горизонтальної лінії.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Скопіюйте з дискети папку|папку| **Прізвище-Web** на **Робочий стіл**. Відкрийте сторінку «**Перший досвід**» браузером.
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду.
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - виділіть розділи сторінки горизонтальними лініями (3-4 лінії) відповідно до її структури;
 - підберіть для ліній вирівнювання, товщину, ширину і колір;
 - перевірте роботу всіх атрибутів і їх значень.

Уникайте драматичних ефектів, керуйтеся здоровим глуздом і відчуттям міри.

- IV. Збережіть зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. На сторінці з'явилися горизонтальні лінії.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли.

Параметри вирівнювання тексту.

При створінні WEB-сторінок можна використовувати цілий ряд засобів форматування елементів, який дозволяє поєднувати сторінку, наділити її яскравістю, так, що вона запам'ятовується та додати строго індивідуальний вигляд. Серед таких засобів і можливості по вирівнюванню елементів на сторінці. Вирівнювати можна заголовки, текст, лінії, графічні елементи. Тегі вирівнювання звичайно парні.

`<LEFT> . </LEFT>` – вирівнювання тексту по лівому краю сторінки.
`<RIGHT> . </RIGHT>` – вирівнювання тексту по правому краю сторінки.
`<CENTER> . </CENTER>` – вирівнювання тексту по середині сторінки.

Властивості вирівнювання тексту має і елемент параграф:

`<P align=Left>...</P>` –
`align=Left` – атрибут вирівнювання тексту в межах параграфа [значення: *Right, Center, Justify*].
`<BR>` – обриває рядок і починає новий.
`clear=Left` – вирівнювання об'єктів щодо тексту [значення: *None, Right, All*].

Практична робота № 7.

Мета роботи: : Навчитися застосовувати на практиці тегі вирівнювання тексту на сторінки.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Скопіюйте з дискети папку **Прізвище-Web** на **Робочий стіл**. Відкрийте сторінку «**Перший досвід**».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи.** Змініть вирівнювання елементів сторінки:
 - для заголовків використовуйте тегі вирівнювання;
 - для параграфів задайте атрибут **align**, наприклад, так:

Радий вітати Вас на моїй сторінці.

Я – Сергій.

...

Не судіть мене суворо – це мій перший досвід в створенні web-сторінок, але я зобов'язуюся старанно освоювати ази Web-дизайну, постійно удосконалювати і оновлювати свою сторінку

Мій вчитель сподівається, що в кінці року йому не соромно буде дивитися на моє створення.

- IV. Збережіть зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. Вирівнювання параграфів і абзаців змінилося відповідно до форматування.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Зміна зображення символів.

На WEB-сторінках можна використовувати весь набір зміни зображення символів. Використання різних стилів зображення символів дозволяє виділити або звернути особливу увагу відвідувача на окремі важливіші фрагменти сторінки.

... – виділення напівжирним шрифтом.

<I>...</I> – виділення курсивом.

_{...} – нижні індекси.

^{...} – верхні індекси.

Практична робота № 8.

Мета роботи: : Навчитися використовувати теги зміни зображення символів при виділенні смислових фрагментів сторінки.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Скопіюйте з дискети папку **Прізвище-Web** на **Робочий стіл**. Відкрийте сторінку «**Перший досвід**».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду.

III. Завдання для самостійної роботи.

- змініте зображення фрагментів сторінки, додавши на сторінку курсив, наприклад, так:

Не судіть мене суворо – *це мій перший досвід* в створенні web-сторінок, але я зобов'язуюся старанно освоювати ази Web-дизайну, постійно удосконалювати і оновлювати свою сторінку

Мій вчитель сподівається, що в кінці року йому не соромно буде дивитися на моє створення.

- у розділ “Вчитися, вчитися і вчитися” додайте текст, зберігши форматування зразка:

Для тренування:

Я жайворонок лягаю спати в 22⁰⁰

Формула сірчаної кислоти H₂SO₄

- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. Зображення символів на сторінці змінилося відповідно до заданого форматування.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Закреслення і підкреслення. Виділення вставлених і видалених фрагментів тексту.

Якщо необхідно звернути увагу відвідувачів на зміни в змісті сторінки фрагменти тексту можна помітити як вставлені або видалені. При перегляді фрагменти виділяються підкресленням або закресленням, дані теги мають атрибути що дозволяють внести додаткову інформацію, про причину і характер змін.

У HTML і браузерах реалізована можливість промальовування символів за їх кодами. Спецсимволи, використовувані в HTML як службові і ін. можуть вводитися двома способами: мнемонічним кодуванням або вказівкою його ASCII коду. Спецсимволи повинні вводитися тільки за допомогою кодів. Коди часто використовуваних символів приведені в Таблиці № 1.

`<S>...</S>` – закреслений текст

`<U>...</U>` – підкреслений текст

`<BLINK>...</BLINK>` – мерехтіння в Internet Explorer не працює.

`<DEL>...</DEL>` – виділяє текст (закресленням), який необхідно позначити як видалений (застарілий).

`<INS>...</INS>` – виділяє текст (підкресленням), який необхідно позначити як вставлений.

`cite=URL` – адреса джерела або документа, в якому пояснюється причина змін.

`datetime=2004-10-02` – дата, коли були проведені зміни.

`<ABBR>... </ABBR>` – використовується для виділення аббревіатур.

`<ACRONYM>... </ACRONYM>` – використовується при виділенні акронімів (наприклад: і т.д.; і т.п.).

Практична робота № 9.

Мета роботи: Навчитися використовувати теги зміни зображення символів для виділення смислових фрагментів сторінки.

Навчитися розміщувати в документі спеціальні символи, використовуючи їх мнемонічні і числові коди.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

I. Скопіюйте з дискети папку **Прізвище-Web** на **Робочий стіл**. Відкрийте сторінку «Перший досвід».

II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду.

III. Завдання для самостійної роботи.

– змініте зображення фрагментів сторінки, наприклад, так:

Мій вчитель сподівається, що в кінці року йому не соромно буде дивитися на моє створення

Для тренування:

~~Я жайворонек лягаю спати в 22⁰⁰~~

Я сова лягаю спати в 24⁰⁰

– використовуючи мнемонічні або числові коди спеціальних символів, у розділ “Вчитися, вчитися і вчитися” додайте новий фрагмент, зберігши стиль форматування:

Сьогодні температура повітря в місті 17±5°, температури води в морі 22±2°.

IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. На сторінці з'явилися підкреслені і закреслені фрагменти і доданий фрагмент.

V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.

VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Додаткові можливості форматування.

Завдання базових атрибутів шрифту для сторінки.

Завдання атрибутів окремим розділам сторінки. Розмір символів.

Додаткові можливості по форматуванню тексту (управління кольором, стилем, розміром, зображенням і видом шрифту) надає тег . Ці теги можуть мати вкладену структуру, але вони не є кумулятивними, тобто вони завжди змінюють параметри тексту щодо базових.

<BASEFONT .> – тег визначальний базовий стиль тексту сторінки.

size=n – установка фактичного розміру шрифту ($1 \leq n \leq 7$), за умовчанням задається розмір 3.

size=k – встановлює відносний розмір символів тексту ($1 \leq nk \leq 7$).

color= – колір символів

face= – шрифт

... – визначає стиль елементу сторінки, атрибути такі ж, як у тега <BASEFONT .>.

<BDO .>...</BDO> – дозволяє змінювати напрям тексту

dir=LTR – зліва направо (**RTL** – справа наліво).

<BLOCKQUOTE>...</BLOCKQUOTE> – позначає цитату, текст цитати розташовується з відступом від лівого краю вікна і може використовуватися в самих різних випадках. Якщо необхідно, лапки задаються явним чином

site=URL – адреса джерела цитати, якщо вона з Інтернет.

<Q>...</Q> – використовується для виділення цитати усередині абзацу.

Практична робота № 10.

Мета роботи: Навчитися задати базові базовий стиль для тексту сторінки, змінювати стилі окремих абзаців, виділяти цитати на сторінці.

Час: 45 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- II. Відкрийте свою сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи:**

– у розділ сторінки «Це цікаво» додайте наступний фрагмент як цитату:

«Першим історичним пам'ятником м. Євпаторії є обеліск на братській могилі російських воїнів, полеглих 5(17) лютого 1855 року під час Кримської війни, споруджений на засоби євпаторийської караїмської общини в 1858 році.»

– для наступного фрагмента визначите новий стиль: шрифт, розмір, колір символів:

У книзі рекордів Криму повідомляється, що, з власників кримських земель, щонайдовший дворянський титул мав, очевидно, князь Григорій Олександрович Потемкин-Таврійський: «Світлий князь Потемкин-Таврійський, Президент Державної Військової колегії, генерал-фельдмаршал, Великий Гетьман Козацьких, Катеринославських і Чорноморських військ, Головнокомандуючий Катеринославською армією, легкою кіннотою регулярною, флотом Чорноморським і іншими сухопутними і морськими військовими силами; Сенатор Катеринославський, Таврійський і Харківський генерал-губернатор; Її імператорської Величності військ генерал-інспектор, генерал-ад'ютант, дійсний камергер, лейб-гвардії Преображенського полку підполковник, корпуси кавалергардів шеф; Орденів Андрія Первозванного, Святого Олександра Невського, Святого Георгія, Рівноапостольного князя Володимира, Святої Ганни, пруського Чорного орла, данського Слона, шведського Серафима, польського Білого Орла, Святого Станіслава кавалер і т.д.»

– наступний фрагмент помістите в розділ «Вчитися, вчитися і вчитися.» і відобразите його на сторінці справа наліво:

Напрямок тексту на сторінці можна змінювати.

УВАГА! У приведених фрагментах присутні спеціальні символи і акроніми, є можливість для використання нерозривного пропуску.

- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. З'явився текст написаний справа наліво, цитата виділена відступом від лівого краю сторінки, акроніми не розриваються при перенесенні рядка.
- V. Встановите розмір, зображення і колір шрифту і вирівнювання тексту на сторінці відповідно до вибраного стилю, задавши властивості тегу <BASEFONT>.
- VI. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VII. Знищіть з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Елемент рядок, що біжить.

Елемент “рядок, що біжить”, прикрашає сторінку динамічним об'єктом. Елемент має велика кількість атрибутів, що дозволяють добитися барвистих ефектів при вдалому їх поєднанні.

<MARQUEE> ... </MARQUEE> – рядок символів, що біжить.

bgcolor= колір – колір фону (задається звичайним способом).

height= n – висота рядка в пікселях (**k%** – висота рядка у відсотках до розміру вікна браузера).

aling= . – вирівнювання (**top** – по верхньому краю, **middle** – по центру, **bottom** – по нижньому краю).

direction= . – напрям руху рядка (**left, right**).

behavior= . – поведінка рядка (**scroll** – безперервний рух, **slide** – вийшла і зупинилася, **alternate** – реверс)

hspase= . – зсув управо по горизонталі в пікселях (значення: **число**).

vspase= . – порожній простір вище і нижче за смугу в пікселях (значення: **число**).

loop= . – кількість проходів рядка (значення: **число**).

scrollamount= . – швидкість руху рядка (значення: **число**).

scrolldelay= . – часовий інтервал між кроками в мілісекундах (значення: **число**), рядок може рухатися ривками.

Практична робота № 11.

Мета роботи. Отримати практичні навички розміщення на сторінці елементу рядок, що «біжить».

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи.

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - вставте на свою сторінку елемент “рядок, що біжить”, задайте властивості цьому елементу відповідно до стилю оформлення сторінки. Перевірте роботу атрибутів тега.
- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Способи завдання стилів. Безпосереднє завдання стилю.

Кожен елемент сторінки має своє стильове оформлення за умовчанням, яке не використовує всіх можливостей, HTML, що надаються. Використання **style** необов'язково, стильове оформлення тексту за допомогою **style** відриває необмежені можливості для дизайнера. Зовнішній вигляд Web-сторінок викликає зараз асоціації з сучасними офісними програмами і вже не мислимо без різноманітного стильового оформлення. Свій унікальний стиль форматування можна задати будь-якому елементу сторінки. HTML передбачає декілька способів завдання стилю. Найпростішим, але достатньо трудомістким способом є **безпосереднє** завдання стилю в тексті початкового файлу.

При використанні стилів в заголовок таблиці включається мета-визначення:

<META http-equiv=Content-Style-Type content=Text/css>

Браузер отримує інформацію, яка мова визначення стилів використана, в даному випадку CSS (**Cascading Style Sheet**) – каскадна таблиця стилів. Властивості стилів схожі на атрибути тегів, але мають дві відмінності: їх значно більше і правила синтаксису інші. Опис стилю виконується за шаблоном:

<Елемент style="атрибут1: значення; атрибут2: значення;">

Наприклад:

<P style="font-size: 15pt; font-style: Italic; color: Blue">

<H2 style="text-indent: 20; color: #FF88AA; font-size: 30pt; font-style: italic; font-variant: small-caps">

Властивості **style** і значення, які можуть приймати атрибути, приведені в Таблиці №3.

Практична робота № 12.

Мета роботи. Відпрацювати на практиці порядок опису стилів для параграфів та заголовків.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у розділ «Це цікаво» додайте параграф і задайте йому стиль: розмір - 15pt, колір - блакитною, шрифт - Arial, зображення - курсив:

Сама висока гора у Криму Роман-Кош (1545 метрів над рівнем моря)

- заголовку розділу «Вчитися .» задайте наступний стиль: розмір шрифту 20, фіолетового кольору, малі прописні букви напівжирного зображення з підкресленням, шрифтом Courier New з вирівнюванням по правому краю.
- IV. Збережете зміни в програмі Блокнот і проглянете результат в браузері.
 - V. Закрийте всі вікна. Папку Прізвище-Web збережете на своїй дискеті.
 - VI. Знищте з Робочого столу тимчасові файли і папки.

Завдання стилю для всіх однойменних елементів.

Таблиці стилів (Style Sheet) найефективніший засіб форматування HTML документів. Вони дозволяють змінювати властивості елементів відповідно до побажань розробника. Для певного елемента створюється набір властивостей асортимент, яких значитель. Найважливіша особливість таблиць стилів полягає в тому, що до перетворення схильні всі елементи, ув'язнені усередині елемента із заданим стилем. По аналогії з об'єктно-орієнтованим програмуванням ця якість називається **спадкоємством**. Таблиці стилів описуються в заголовку сторінки в розділі `<STYLE>...</STYLE>`.

Розділ в заголовку дозволяється визначити нові властивості для всіх однойменних елементів. Це дозволяє створювати ефекти недоступні при використанні тільки одних атрибутів. Принципи використання елементів в тексті початкового коду сторінки не змінюється.

Опис властивостей елементів в розділі `<STYLE>...</STYLE>` виконується таким чином:

`<STYLE>`

`H1 {border: thick inset red; background-color: green; color: white; text-align: center; font-size: 40pt}`

`H2 {text-indent: 20; color: #FF88AA; font-size: 30pt; font-style: italic; font-variant: small-caps; font-family: Times New Roman}`

`H3 {text-indent: 20; text-align: center; font-family: Times New Roman}`

`P {text-indent: 15; font-family: Times New Roman}`

`</STYLE>`

Властивості елементів і значення, які можуть приймати властивості такі ж, як і у властивості **style** і приведені в Таблиці №3.

Практична робота № 13.

Мета роботи: навчитися створити нові стилі параграфів і заголовків і правильно описувати їх в заголовку сторінки, використовуючи елемент STYLE.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід» браузером.
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у заголовку сторінки в розділі STYLE задайте стилі для заголовків 1, 2, 3 рівнів і параграфа.
- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. Форматування параграфів і заголовків змінилося відповідно до заданих властивостей.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Зниште з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Універсальні стилі – класи.

Елемент стиль має серйозний недолік – з його допомогою можна визначити тільки один стиль для кожного елементу сторінки. Набагато зручніше якщо кожен елемент матиме декілька стилів форматування. Такі універсальні стилі назвали **класами**. Класи призначають для кожного стилю форматування своє ім'я. Наприклад:

```
<STYLE type="text/css">
```

```
  H3.new1 {text-indent: 20; text-align: center; font-family: Times New Roman}
```

```
  H3.new2 {text-indent: 15; text-align: left; font-family: Arial}
```

```
  H3.new3 {text-indent: 25; text-align: right; font-family: Courier New}
```

```
</STYLE>
```

Тепер при використанні елементу в тексті початкового коду сторінки необхідно вказувати його клас, наприклад:

```
<H3 class=new1>...</H3>
```

Практична робота № 14.

Мета роботи: Отримати навички у використанні на сторінці універсальних стилів.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Відкрийте сторінку «[Перший досвід](#)».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду.
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - опишіть в розділі стилів заголовка сторінки по два варіанти стилів для заголовків 1, 2, 3 рівнів і параграфа;
 - змініте опис даних елементів в початковому коді сторінки (безпосередній опис стилю замініте ім'ям класу).
- IV. Збережете зміни в програмі [Блокнот](#) і проглянете результат в браузері.
- V. Закрийте всі вікна. Папку [Прізвище-Web](#) збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з [Робочого столу](#) тимчасові файли і папки.

Універсальні класи.

Наступним кроком, що розширює можливості розробника, є використання універсальних класів, тобто такого стилю форматування, яке не пов'язане з конкретними елементами. У такий універсальний клас включаються додаткові властивості, що не використовуються в класах для конкретних елементів, наприклад: колір, стиль, товщина символів і т.д. Такі додаткові властивості можна використовувати для різних елементів.

```
#kh1 {color: RGB(155, 180, 190); font-weight: bold;}
```

Це дуже зручно і допомагає витримати стильову цілісність тексту на сторінці. Строкатість квітів, велику кількість різних шрифтів і ефектів форматування стомлює зір, заважає сприйняттю інформації.

Для вказівки додаткових властивостей стилю елементу в тексті початкового коду використовується атрибут **id**.

Наприклад:

```
<H2 class=new1 id=kh1> ... </H2>
```

```
<P class=spec1 id=kh1> ... </P>
```

```
<H1 id=kh1> ... </H1>
```

Універсальні стилі і універсальні класи дають можливість дизайнерові при мінімумі стилів добитися максимальної різноманітності, але при цьому все ж таки дотримуватися вибраного (головного) стилю на всій сторінці. Такий спосіб уніфікованого визначення стилів спрощує оформлення сторінки і не відміння використання безпосереднього завдання стилю для елементу, що вимагає особливого формату.

Практична робота № 15.

Мета роботи: Розширити набір стилів форматування за рахунок додавання універсальних класів

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду.
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у заголовку сторінки в розділі стилів опишіть два універсальні класи;
 - доповніть теги заголовків і параграфів на сторінці атрибутом **id**.
- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Каскадні таблиці стилів.

Таблиці стилів можуть зберігатися в окремому файлі (для таких файлів використовується розширення **CSS**) і використовуватися різними сторінками сайту. Такі сторінки називаються каскадними таблицями стилів (Cascade Style Sheet). Каскадні таблиці мають багаторівневу структуру: **стиль автора – стиль сервера – стиль користувача**. В цьому випадку стилі накладаються один на одного, і пізніші відміняють раніше прийняті установки. Файл **CSS** підключається до сторінки мета визначенням:

`<LINK href=styl.css rel=stylesheet type=text/css>` в якому *styl.css* – ім'я файлу що містить таблицю стилів.

Самі стилі задаються наступним способом:

```
P.spec1 {color: green; font-variant: small-caps;}
P.new1  {color: maroon; font-style: italic;}
P.new2  {color: maroon; font-style: italic; letter-spacing: 2pt;}
H1.hell {text-indent: 15; color: #008800; font-size: 20pt; text-align: center; font-family: Arial}
```

Практична робота № 16.

Мета роботи: Отримати практичні навички створення CSS-файлу – каскадних таблиць стилів.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

I. Завдання для самостійної роботи:

- у папці **Прізвище-Web** програмою **Блокнот** створіть текстовий документ;
- у документ скопіюйте таблицю стилів із заголовка своєї сторінки (фрагмент тексту між тегами `<STYLE>...</STYLE>`);
- перейменуйте текстовий документ на *style.css*;
- знищте в заголовку своєї сторінки розділ опису стилів;
- додайте в заголовок мета-визначення вказуючи на файл, що містить каскадну таблицю стилів:

II. Прогляньте результат в браузері. Форматування і зовнішній вигляд сторінки не повинен змінитися.

III. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.

IV. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Створення списків на сторінці.

Представлення інформації у вигляді списку систематизує і покращує її організацію, підвищує наочність і сприйнятливості інформації. На сторінці можна використовувати всі види списків: маркіровані, нумеровані і багаторівневі.

- `<UL> ... </UL>` – організація інформації у вигляді маркірованого списку.
 - `type=circle` – тип маркера у вигляді кружка (*disk* – кільце, *square* – квадратик).
- `<OL> ... </OL>` – організація інформації у вигляді нумерованого списку.
 - `start="n"` – номер з якого починається нумерація
 - `type="..."` – вид нумерації – *A* – заголовні латинські букви, *a* – малі латинські букви, *I* - римські цифри заголовними латинськими буквами, *i* – римські цифри малими латинськими буквами, *1* – арабські цифри.
- `<LI>` – пункт списку і маркірованого і нумерованого.

Практична робота № 17.

Мета роботи: Практично відпрацювати технологію створення багаторівневих списків.

Час: 45 хв.

Порядок виконання роботи:

- Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- Завдання для самостійної роботи:**
 - доповните розділ сторінки «Вчитися, вчитися і вчитися.» фрагментом:

```

<H3 class=new1 >Поради з дизайну домашньої сторінки</H3>
<OL>
<LI> Оформляйте сторінки сайту в єдиному стилі це дозволить відвідувачам легко в ній
    орієнтуватися:
    <UL>
    <LI> єдиний стиль сторінок створює певний комфорт, відвідувачеві не доведеться кожного разу
        підстроюватися до нової колірної гамми;
    <LI> особлива увага заголовкам сторінок, їх стиль повинен бути однаковий – це обличчя сайту;
    <LI> графічні зображення повинні вводитися одним способом;
    <LI> розташовуйте на сторінках (краще внизу) інформацію про час створення сторінки і контактну
        інформацію.
    </UL>
    <LI> Стислість сестра таланту – інформація повинна представлятися стисло, по суті. Якщо необхідно
        розмістити великий об'єм інформації, її краще розбити на декілька сторінок.
    <LI> Не перенавантажуйте, неперекрашуйте сторінку, навороченна сторінка незрозуміла і
        позбавлена смаку.
    <LI> Сторінка повинна бути живою – регулярно оновлюйте на ній інформацію.
    <LI> Не ховайте удосконалення і гіперпосилання, вбудовані програми, інтерактивні елементи,
        скріпти повинні бути легко помітні.
    <LI> Не соромтеся запозичувати вподобані на інших сторінках елементи, але не впадайте в махровий
        плагіат.
    <LI> Звертайте увагу на форматування HTML-коду своєї сторінки, він повинен бути легко читаний,
        не лінуйтеся вставляти коментарі.
</OL>
  
```

- розділ «Мої захоплення» доповните своїми захопленнями, оформивши їх багаторівневим списком (6-7 захоплень)
- Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. Введений фрагмент і список захоплень представлений багаторівневим списком.
 - Збережете сторінку на дискеті.
 - Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Списки визначень.

Тег списків визначень задуманий для форматування описів різних термінів, визначень і понять. Абзаци, розміщені в цьому списку, можуть бути визначеннями, доповненнями, роз'ясненнями пунктів. Але, по суті, списки визначень є заголовком і довільний текст під заголовком.

<DL> ... </DL> – тег, що описує списки визначень.

<DT> – пункт списку (термін).

<DD> – визначення пункту списку (терміну), для пункту списку може бути представлено декілька визначень.

Властивості списків можна задати у файлі каскадних таблиць стилів:

list-style-type: – визначення типу маркера (значення: *none* – без маркерів; *circle* – кола; *square* – квадрати; *decimal* – арабські цифри; *lower-roman* – римські цифри (малі букви); *upper-roman* – римські цифри (великі букви); *lower-alpha* – рядкові латинські букви; *upper-alpha* – прописні латинські букви).

list-style-image: – визначення малюнка маркера (значення: *none* – малюнок не використовується; *URL(url)* – адреса графічного файлу).

list-style-position: – положення маркера щодо списку (значення: *inside* – маркер усередині списку; *outside* – маркер поза списком).

list-style – визначає вид маркерів – тип, малюнок, положення (значення: відповідають значенням параметрів).

Приклад використання: **UL {list-style-type: lower-alpha}**
UL {list-style: circle none outside}

Практична робота № 18.

Мета роботи: Отримати навички у використанні списків визначень і опису стилів списків в CSS.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи:

I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».

II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:

III. **Завдання для самостійної роботи:**

– у розділ «Це цікаво» додайте фрагмент відформувавши його виді списку визначень:

Системи кодування російськомовного сектора Інтернет

ISO 8859-5 – перше кодування, прийняте на зорі комп'ютерної ери, номінально є базовою.

DOS кодування – прийшла разом з програмними продуктами MicroSoft, довгий час була стандартом для програмних продуктів.

Win-1251 – новий стандарт, що прийшов разом з Windows-95.

KOI-8y (KOI-8) – національний стандарт, підтриманий продуктами операційної системи Unix, довгий час панував в російськомовній частині Інтернет.

Macintosh – кодування, що підтримується комп'ютерами фірми Apple Macintosh.

Юнікод (UTF-8) – стандарт кодування знаків, розроблений організацією Unicode Consortium, який дозволяє представити знаки практично всіх письмових мов, для кодування використовується 16-бітовий код.

– у файлі **style.css** визначите стиль для списків, що використовуються на сторінці.

IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. Введений фрагмент відформував в стилі списку визначень.

V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.

VI. Зниште з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Розміщення інформації в таблиці.

Таблиці дозволяють розташовувати дані не тільки по рядках, але і по стовпцях, надаючи нам можливості гнучкої двовірної структури. Таблиці зручні для порівняння і зіставлення інформації. Таблиці роблять сторінку інформаційною, акуратною, організованою. При створенні таблиць використовується принцип вкладення: усередині основного елемента <TABLE> створюється елементи: заголовок таблиці <TC>, рядок <TR>, усередині якого розміщуються елементи осередок <TH>.

<TABLE> ... </TABLE> – тег, що описує таблицю.

align= – вирівнювання таблиці по горизонталі (значення: *Left, Center, Right*).

width= ширина таблиці (значення: *число* в пікселях або *число%* у відсотках до ширини вікна браузера).

bgcolor= – колір заливки елементів таблиці, задається стандартним чином.

border= – показує на екрані сітку таблиці (значення: *число* – товщина лінії), якщо параметр рівний 0 лінії не видно.

background="URL" – адреса файлу того, що містить малюнок.

<TC> ... </TC> – заголовок таблиці.

<TH> ... </TH> – заголовки рядків і стовпців, виводяться крупнішим напівжирним шрифтом.

colspan=n – об'єднання осередків в рядку *n* – кількість об'єднаних осередків.

<TR> ... </TR> – визначають рядки таблиці.

<TD> ... </TD> – розбивають рядок на осередки.

align= – вирівнювання тексту в осередку по горизонталі (значення: *Left, Center, Right*).

valign= – вирівнювання тексту в осередку по вертикалі (значення: *Top* – по верхньому краю; *Middle* – по середині; *Bottom* – по нижньому краю).

rowspan=n – об'єднання осередків в стовпці, *n* – кількість об'єднаних осередків.

Форматування тексту в осередку може виконуватися будь-яким способом тегами , <P> або <Hn> з використанням стилів <STYLE> або без них.

Практична робота № 19.

Мета роботи: Отримати навички створення простих таблиць.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи.

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у розділ «Вчитися ...» додати наступний фрагмент:

```
<TABLE align=center border=4 width=70%><!--Таблица 5 строк 4 столбца-->
<TC><P style="font-size: 20pt; font-style: Italic; color: Blue">Мои достижения в учебе</TC>
<TR bgcolor=#AA4400><TH>Предмет</TH><TH>8 класс</TH><TH>9 класс</TH><TH>10 класс </TH></TR>
<TR align=center bgcolor=#AAAAFF><TD align=left bgcolor=#AA4400><FONT color=Yellow>
Русский язык</FONT></TD><TD>10</TD><TD>10</TD><TD>10</TD></TR>
<TR align=center bgcolor=#AAAAFF><TD align=left bgcolor=#AA4400><FONT color=Yellow>
Украинский язык</FONT></TD><TD>10</TD><TD>10</TD><TD>10</TD></TR>
<TR align=center bgcolor=#AAAAFF><TD align=left bgcolor=#AA4400><FONT color=Yellow>
Математика</FONT></TD><TD>10</TD><TD>10</TD><TD>10</TD></TR>
<TR align=center bgcolor=#AAAAFF><TD align=left bgcolor=#AA4400><FONT color=Yellow>
Информатика</FONT></TD><TD>10</TD><TD>10</TD><TD>10</TD></TR>
</TABLE>
```

- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. На сторінку додана проста таблиця.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Об'єднання осередків.

Додаткові можливості по форматуванню меж для таблиць на сторінці:

frame= – вид рамки таблиці (значення: **void** – немає зовнішніх меж, **above** – верхня межа, **below** – нижня межа, **hsides** – верхня і нижня межі, **vsides** – ліва і права межі, **lhs** – ліва межа, **rhs** – права межа, **box** – зовнішні межі показані).

rules= – вид сітки усередині таблиці (значення: **none** – сітка відсутня, **groups** – сітка для групи осередків, **rows** – горизонтальні лінії, **cols** – вертикальні лінії, **all** – звичайна сітка).

summary=" " – текст коментаря.

cellspacing= – ширина фронтальної грані сітки в пікселях (значення: **число**).

cellpadding= – ширина порожнього простору навколо тексту в осередку (значення: **число** в пікселях або **число%** у відсотках до ширини осередку).

bordercolor= – колір сітки таблиці, задається стандартним чином.

bordercolordark= } – колір сітки з додатковим ефектом тривимірності, задається стандартним чином.

bordercolorlight= }

Практична робота № 20.

Мета роботи: Отримати навички створення складних таблиць і познайомитися з прийомами форматування таблиць.

Час: 45 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід» браузером.
- II. Відкрийте сторінку для редагування HTML коду:
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у розділ «Вчитися.» додайте нову таблицю:

```
<TABLE align=center width=80% border=4 cellspacing=3 bgcolor=#88AAAA >
<TC><FONT color=red size=+3>Объединение ячеек в таблице</FONT></TC>
<TR><TH rowspan=2>&nbsp;</TH><TH colspan=2>Общий заголовок</TH></TR>
<TR><TH>Заголовок 1</TH><TH>Заголовок 2</TH></TR>
<TR><TH>Строка 1</TH><TH>Ячейка 1.1</TH><TH>Ячейка 1.2</TH></TR>
<TR><TH>Строка 2</TH><TH>Ячейка 2.1</TH><TH>Ячейка 2.2</TH></TR>
</TABLE>
```

- у розділ «Мої досягнення» додайте наступну таблицю:

Предмети	Оцінки					
	9 клас		10 клас		11 клас	
	I семестр	II семестр	I семестр	II семестр	I семестр	II семестр
Українська мова						
Алгебра						
Геометрія						
Інформатика						
Фізика						

- IV. Збережете зміни в програмі **Блокнот** і проглянете результат в браузері. На сторінці розташовані складні таблиці.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Додаткові можливості по форматуванню таблиць за допомогою каскадних таблиць стилів

Браузер бере на себе промальовування рамки таблиці. Розмір рамки може бути автоматично узгоджений з розміром вікна браузера і з розміром інформації, що знаходиться в осередку (тексту або малюнка). Таблиці дозволяють вирішувати і чисто дизайнерські завдання: вирівнювати частин сторінки щодо один одного, розміщувати поряд малюнки і текст, управляти колірним фоном і т.д.

background-color – колір фону [значення: *Transparent* (прозорий) або в стандартному форматі].

background-image – фоновий малюнок [значення: *None, url* (net.gif)].

border – задає ширину (**border-width**) [значення: *Thin* (тонка), *Medium* (середня), *Thick* (широка), стиль (**border-style**) [*None* (не показана), *Dotted* (рамка з крапок), *Dashed* (пунктирна), *Solid* (суцільна), *Double* (подвійна), *Groove* (рамка у дві грані), *Ridge* (інверсія *Groove*), *Inset* (одна грань нахилена всередину), *Outset* (інверсія *Inset*) і колір рамки (**border-color**) [задається стандартними способами]. *Приклад*: **TABLE {border: 5px Solid Blue}.**

border-width – товщина рамки [значення: *Thin* - тонка, *Medium* - середня, *Thick* - широка, *число*].

border-style – стиль рамки [*None* (не показана), *Dotted* (рамка з крапок), *Dashed* (пунктирна), *Solid* (суцільна), *Double* (подвійна), *Groove* (рамка у дві грані), *Ridge* (інверсія *Groove*), *Inset* (одна грань нахилена всередину), *Outset* (інверсія *Inset*)].

border-color – колір рамки задається стандартним чином.

border-collapse спосіб промальовування рамки [значення: *separate* – тривимірна рамка; *collapse* – плоска рамка].

vertical-align – вертикальне вирівнювання [значення: *Top* – по верхньому краю, *Middle* – по центру, *Bottom* – по нижньому краю, *Baseline* – по першому рядку].

width – ширина таблиці [значення: *auto* – визначається браузером; *число*; або *відсоток* - щодо вікна браузера].

height – висота таблиці [значення: *auto* – визначається браузером; *число*; або *відсоток* - щодо вікна браузера].

margin – величина відступів навколо елемента [значення: *auto* – визначається браузером; *число*; або *відсоток*].

Приклад: **TABLE {margin: 12px 12px 12px 12px}**

padding – величина відступів між межами елемента і його вмістом [значення: *auto* – визначається браузером; *число* з одиницями вимірювання або *відсоток*].

Практична робота № 21.

Мета роботи: Створити стиль для таблиць і описати його у файлі каскадних таблиць стилів.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи.

- I. Відкрийте файл **style.css** для редагування каскадних таблиць стилів.
- II. **Завдання для самостійної роботи.** Опишіть у файлі стиль форматування таблиць:
 - стиль, вирівнювання і розташування тексту в осередках заголовка;
 - стиль, товщину ліній зовнішніх меж і їх колір;
 - стиль тексту, його вирівнювання і розташування в осередках таблиці.
- III. Збережете зміни. Проглянете результат в браузері. (При копіюванні стилів у файл CSS не забудьте замінити знак «рівно» на «двокрапку»).
- IV. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- V. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Вставка малюнка на сторінку.

Використання зображень на сторінці поживало її, робить привабливою, яскравою, індивідуальною, крім того, існують ситуації, коли без неї не обійтися – краще один раз побачити, чим сто разів почути. Але графічні файли мають значний об'єм, а це збільшує час завантаження сторінки, тому кращий вихід – компроміс – розумне поєднання графіки і тексту. У Інтернет використовують графічні файли формату JPG (JPEG) – для розміщення картинок і фотографій, і формату GIF для розміщення динамічних зображень.

**** – розміщення картинки на сторінці, якщо картинка в тій же теці що і сторінка вказується її ім'я, наприклад: **** інакше вказується повна адреса: ****
alt="Підпис до картинки" – виводиться на екран якщо у браузера відключений режим показу картинок або картинка не знайдена;
title="Підпис до картинки" – виводиться на екран при наведенні на картинку покажчика миші;
align="..." – позиціонування картинки щодо тексту;
width="..." – **вертикальний розмір картинки** (значення: *число*) – задається в пікселях;
height="..." – **горизонтальний розмір картинки** (значення: *число*) – задається в пікселях, якщо заданий тільки один параметр, другий, – змінюється пропорційно (зменшення розміру не скорочує часу завантаження).
 Наприклад: ****

Зображенням картинки можна управляти за допомогою статичних і динамічних фільтрів, використовуючи властивості таблиць стилів:

filter – **властивість стилів** визначає стиль демонстрації картинки (значення: *blur* – створює ефект руху, *flip* – відображає картинку зліва-направо, *flipv* – відображає картинку зверху-вниз, *wave* – синусоїдальне затемнення по вертикалі, *Xray* – рентгенівський знімок).

Наприклад:

Існує багато умов впливаючих на перегляд Web-сторінок дозвіл дисплея, встановлений на комп'ютері, встановлений розмір вікна браузера і т.д. що приводить до спотворення виду сторінки. Рекомендується для розташування картинок і тексту використовувати таблиці.

Практична робота № 22.

Мета роботи: Придбання навиків розміщення на сторінці малюнків і фотографій.

Час: 20 хв.

Порядок виконання роботи.

- I. Відкрийте сторінку «Перший досвід».
- II. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у розділ сторінки «Про себе» вставте своє фото;
 - змініте вирівнювання фото щодо тексту;
 - перевірити зміну розташування фото і тексту при зміні розмірів вікна браузера.
 - створити таблицю, що містить один рядок і два осередки;
 - помістити в один осередок фото, а в іншу текст;
 - перевірити зміну розташування фото і тексту при зміні вікна браузера.
- III. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- IV. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Використання гіперпосилань на сторінці.

Гіпертекстове посилання використовується для завдання зв'язків між окремими сторінками в Інтернет, але їх можна використовувати і для навігації по одному документу. Гіперпосилання – один з найважливіших елементів сторінки. Як посилання може виступати і текст і малюнок. Посилання зазвичай синього кольору і підкреслені, при наведенні на посилання покажчик миші, вона змінює колір, а покажчик вигляд. У загальному випадку в посиланні вказується URL-адреса сторінки на яку здійснюється перехід.

URL-адреса складається з трьох частин: **протоколу**, **вузла (сервера) Інтернет** і **імені файлу** того, що містить сторінку, на яку виконується перехід. Наприклад: <http://www.crimea.ua/creat.html>.

<A>"Елемент" – тег гіперпосилання, "Елемент" – об'єкт який грає роль посилання (текст або малюнок);

href=URL – атрибут, вказуючий адресу документа;

href="http://www.netscape.com" – посилання вказує на документ що знаходиться мережі Інтернет;

href="file:///C:/temp/text.txt" – посилання вказує на документ на локальному диску;

href="..my web/my photo.jpeg" – посилання вказує на документ що знаходиться в теці того ж рівня;

href="my web/my photo.jpeg" – посилання вказує на документ, що знаходиться у вкладеній теці;

href="mailto:kalamit@ecc.crimea.ua" – викликає діалог відправки електронного повідомлення за вказаною адресою.

title="Підпис до посилання" – виводиться на екран при наведенні на посилання покажчика миші (якщо посилання на великий документ або малюнок правила хорошего тону рекомендують вказувати тут розмір файлу);

Приклад: **"Сайт програми NetScape"**

Як посилання може використовуватися малюнок:

У тексті сторінки гіперпосилання виділяються кольором, підкресленням, при наведенні на посилання покажчик миші змінює вигляд. Тег **BODY** має атрибути, які дозволяють змінити кольори посилань:

link="." – колір посилань, що не використалися, на сторінці (задається стандартним способом);

vlink="." – колір посилань, що використалися, на сторінці (задається стандартним способом);

alink="." – колір активного посилання на сторінці (задається стандартним способом);

Гіперпосилання можуть використовуватися і на одній сторінці або документі (дуже зручно, якщо документ великої). Для такого документа необхідно описати і посилання і елементи, на які вони вказують.

<H2>"Мои увлечения"</H2> – елемент (якір) – розділ на сторінці, на який вказує посилання.

"Увлечения" – посилання на розділ сторінки.

Практична робота № 23.

Мета роботи: Практично відпрацювати технологію використання гіперпосилань на сторінці..

Час: 25 хв.

Порядок виконання роботи.

I. Відкрийте сторінку «Перший досвід» для редагування HTML коду.

II. Завдання для самостійної роботи:

- на початку сторінки розташуєте новий розділ «Зміст», в який включите назви розділів своєї сторінки.
- елементи змісту оформите виді посилань на розділи.
- заголовки розділів доповните якорями.
- перевірте роботу посилань на сторінці.

III. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.

IV. Знищте з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Створення зображень-карт на Web-сторінці.

Зображення-карти роблять сторінку наочною, зрозумілою, інформаційною і красивою. Суть зображення-карти в тому, що як гіперпосилання використовується частина великого графічного зображення (малюнка або фотографії). Принцип роботи гіперпосилання звичайний (перехід здійснюється клацанням миші), але зображення необхідно підготувати і описати в сторінці. Існують спеціальні програми для підготовки і опису зображень-карт (MapThis) – робота полягає в завданні координат активних областей зображення. Одиницею вимірювання є піксель. Задати координати активним областям зображення можна використовуючи графічного редактора Paint. Опис карти зазвичай розташовують відразу після тега ****, що описує зображення.

**** – розміщення на сторінці зображення, **"#назва"** – якір для тегов що описують карту;
<MAP name="назва"> . </MAP> – розділ опису карти;
<AREA shape=rect cords="10, 10, 100,100" href="URL"> – опис активної області зображення;
shape=rect – форма зображення (значення: **rect** - прямокутник, **circle** - коло, **poly** - багатокутник, **default** - неописані частини зображення);
coords – координати фігури (для **rect** левий-верхній і правий-нижній кутів, для **circle** координати центру і радіус, для **poly** координати всіх кутів – перший кут описується і в кінці);
href="URL" – посилання указує на документ, задається стандартним чином див. Пр. роботу №23.
title="Підпис до фрагмента-посилання" – виводиться на екран при наведенні на картинку покажчика миші;

Практична робота № 24.

Мета роботи: Отримати навички розміщення на сторінці зображення-карти.

Час: 15 хв.

Порядок виконання роботи:

- I. Підготуйте фотографію класу для використання як карта – за допомогою редактора **Paint** опишіть координати меж зображення своїх друзів на фотографії.
- II. Відкрийте сторінку «**Перший досвід**» для редагування HTML коду.
- III. **Завдання для самостійної роботи:**
 - у розділі «**Про себе**» розташуйте фотографію класу і опишіть її як зображення-карту. Для посилань використовуйте зображення своїх друзів;
 - у значенні атрибуту **title** вкажіть імена друзів.
- IV. Перевірте роботу карти на сторінці.
- V. Закрийте всі вікна. Папку **Прізвище-Web** збережете на своїй дискеті.
- VI. Зниште з **Робочого столу** тимчасові файли і папки.

Прості сайти. Навігація по сайту з використанням фреймів.

Сайт – це сторінки, об'єднані однією тематикою і оформлені в однаковому стилі, і що належать одній особі або компанії. Навігація на сайті організована за допомогою гіперпосилань. Структура сайту (зв'язки між сторінками) може бути різною. Найбільшою популярністю користуються сайти організовані з використанням фреймів. Фрейми – це області, що створюються у вікні браузера для одночасного перегляду декількох документів. Фрейми підвищують інформативність, наочність, зрозумілість сайту, полегшують навігацію по сайту, позбавляють від прокрутки сторінки.

При створенні сайту з фреймами розробляється структура сайту (layout) і зміст інформаційних сторінок (content). Інформаційні сторінки мають традиційну структуру HTML-документа.

Опис структури сайту має наступний вигляд:

<HTML>

<HEAD><TITLE>...</TITLE>...</HEAD>

<FRAMESET ...> - опис зовнішнього вигляду вікна браузера (способу розбиття на окремі області) має атрибути:

cols = "50%, 50%" – вертикальне ділення на дві рівні області

rows = "150, 30%, *" – горизонтальне ділення на 3 області перша – 150 пікселів, друга – 30% екрану, третя – все, що залишилося;

frameborder=1 – об'ємна рамка між областями;

framespacing=n – ширина рамки між областями в пікселях.

<FRAME name="ім'я фрейма" src="URL"> – опис першої області (фрейма), непарний тег, має атрибути:

name="ім'я фрейма" – локальне (індивідуальне) ім'я області, використовується браузером при переходах по сторінках;

src="URL" – адреса сторінки що відкривається в області за умовчанням;

noresize – не має значення, забороняє змінювати межі завантажених фреймів;

scrolling="..." – управляє прокруткою усередині області [значення: **Yes** – смуги показуються обов'язково; **No** – прокрутка заборонена (використовується в банерах); **Auto** – смуги прокрутки показуються при необхідності (значення за умовчанням)];

longdesc="URL" – адреса файлу з описом фрейма (використовується замість **title** при описах великого об'єму);

frameborder=n – задає рамку навколо фрейма [значення: **1** – створити рамку; **0** – рамку не створювати];

marginheight=n – величина відступу сторінки від верхнього і нижнього країв фрейма в пікселях;

marginwidth=n – величина відступу сторінки від лівого і правого країв фрейма в пікселях;

<FRAME ...>

...

<NOFRAMES>...</NOFRAMES> – розділ виводиться на екран браузерами що не підтримують фрейми.

</FRAMESET>

</HTML>

Приклади опису областей:

<FRAMESET cols = "50%, 50%" ...>

<FRAME name="фрейм 1" ...>

<FRAME name="фрейм 2" ...>

</FRAMESET>

<FRAMESET rows = "50%, 50%" ...>

<FRAME name="фрейм 1" ...>

<FRAME name="фрейм 2" ...>

</FRAMESET>

<FRAMESET rows = "25%, 50%, 25%" ...>

<FRAME name="фрейм 1" ...>

<FRAMESET cols = "50%, 50%" ...>

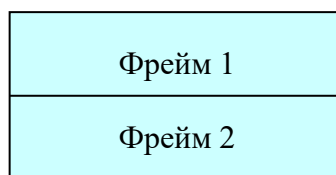
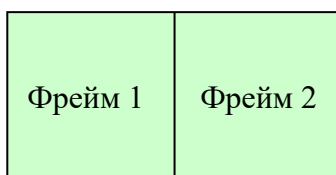
<FRAME name="фрейм 2" ...>

<FRAME name="фрейм 3" ...>

</FRAMESET>

<FRAME name="фрейм 4" ...>

</FRAMESET>

Атрибути гіперпосилань доповнюються новою властивістю:

**** – визначає властивість посилання [значення: **"фрейм 1"** – локальне ім'я області (фрейма) в якій буде відкрито документ, на який указує гіперпосилання; **_parent** (або **_top**) – посилання указує на сторінку без фреймів; **_self** – документ, на який указує посилання відкриється усередині поточної області; **_blank** – документ, на який указує посилання відкриється в новому вікні]

<IFRAME ...>...</IFRAME> – плаваючий фрейм (область із смугами прокрутки) для перегляду на сторінці іншого документа в окремому вікні, окрім стандартних атрибутів (**name**, **src**, **scrolling**, **longdesc**, **frameborder**, **marginheight**, **marginwidth**, **target**) додатково має:

width=n – ширина вікна в пікселях (за умовчанням 300);

height=n – висота вікна в пікселях (за умовчанням 150);

Практична робота № 25.

Мета роботи: Отримати практичні навички організації навігації по сайту за допомогою фреймів..

Час: 90 хв.

Порядок виконання роботи.

I. У окремій папці «[Мій сайт](#)» підготуйте файли для сайту.

Файл **home.htm**

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> Головна сторінка </TITLE>
<HEAD>
<BODY>
<!--В основну частину сторінки скопіюйте фрагмент
вітання із сторінки "Перший досвід"-->
<A href="index.htm">"Почати перегляд"</A>
</BODY>
</HTML>
```

Файл **index.htm**

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> Структура сторінки </TITLE>
<HEAD>
<FRAMESET frameborder=1 framespacing=5
cols="20%, 80%">
<FRAME name="menu" NORESIZE src="menu.htm">
<FRAME name="texts" src="frames1.htm">
</FRAMESET>
</HTML>
```

Файл **menu.htm**

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> Лівий фрейм – меню </TITLE>
<HEAD>
<BODY>
<A target= parent href="home.htm"> Головна сторінка </A>
<A target="texts" href="frames1.htm">Біографія</A>
<A target="texts" href="frames2.htm">Увлечення</A>
<A target="texts" href="frames3.htm">Досягнення</A>
<!--Як що на вашій сторінці "Перший досвід" є інші
розділи, підготуйте посилання і для них-->
</BODY>
</HTML>
```

Файл **frames1.htm**

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE> Правий фрейм – Біографія </TITLE>
<HEAD>
<BODY>
<!--В основну частину сторінки скопіюйте
фрагмент Біографія із сторінки "Перший
досвід"-->
</BODY>
</HTML>
```

Файл **frames2.htm**

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Правий фрейм – Захоплення</TITLE>
<HEAD>
<BODY>
<!--В основну частину сторінки скопіюйте
фрагмент Захоплення із сторінки "Перший
досвід"-->
</BODY>
</HTML>
```

Файл **frames3.htm**

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Правий фрейм - Досягнення </TITLE>
<HEAD>
<BODY>
<!--В основну частину сторінки скопіюйте
фрагмент Досягнення із сторінки "Перший
досвід"-->
</BODY>
</HTML>
```

II. Доповніть створені файли відповідними фрагментами із сторінки «[Перший досвід](#)».

III. Доповніть заголовки файлів META визначеннями і стилями сторінки «[Перший досвід](#)».

IV. Перевірте роботу гіперпосилань на сайті.

V. Закрійте всі вікна. Папку [Прізвище-Web](#) збережіть на своїй дискеті.

VI. Знищте з [Робочого столу](#) тимчасові файли і папки.